

MONITOROVANIE VYUŽÍVANIA VHODNOSTI UČEBNICE

Fyzika pre 1. ročník gymnázia

Autori učebnice: doc. RNDr. Václav Koubek, PhD., doc. RNDr. Viera Lapitková, PhD.,
doc. RNDr. Peter Demkanin, PhD.,

Vydavateľstvo: Združenie EDUCO, s. r. o., Bratislava

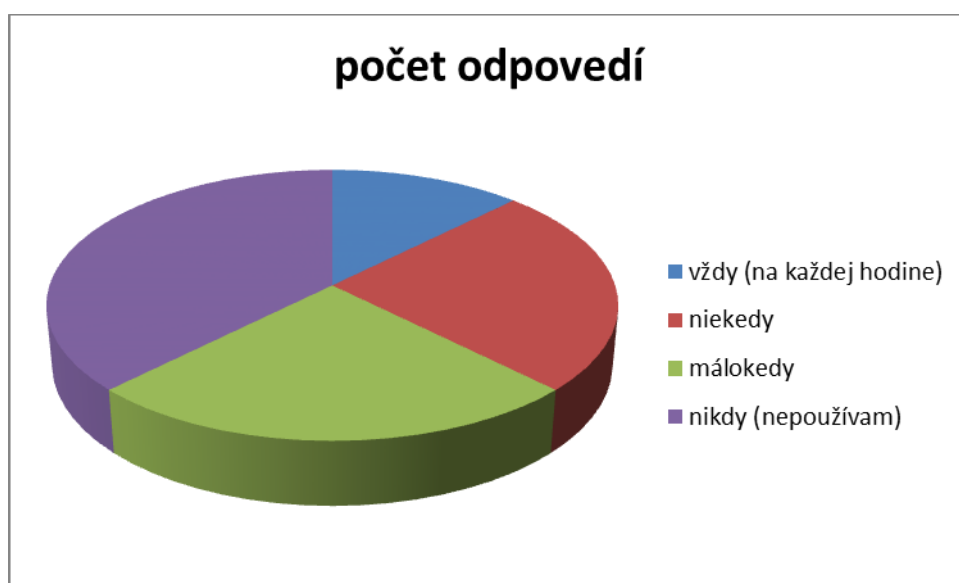
Rozsah učebnice: 152 strán

časť Zhrnutie

1. Uvedenú učebnicu na hodinách fyziky používate

Touto otázkou sme zisťovali do akej miery učitelia učebnicu používajú.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
vždy (na každej hodine)	1	12,5
niekedy	2	25,0
málokedy	2	25,0
nikdy (nepoužívam)	3	37,5

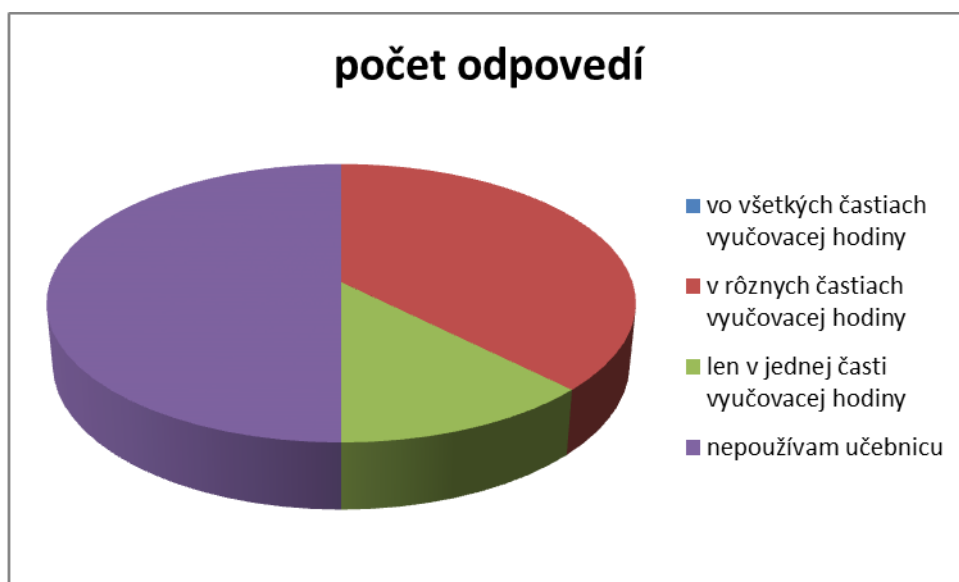
Z tabuľky a grafu vidieť, že 12,5 % učiteľov používa učebnicu na každej vyučovacej hodine. 25,0 % učiteľov uviedlo, že uvedenú učebnicu používa niekedy, 25,0 % ju používa málokedy a len 37,5 % učebnicu nepoužíva nikdy.

časť Zhrnutie

2. V ktorej časti vyučovacej hodiny učebnicu používate?

Následne sme zisťovali, či učitelia používajú učebnicu v priebehu celej vyučovacej hodiny fyziky, alebo len v niektorých jej častiach, respektíve ju nepoužívajú vôbec.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
vo všetkých častiach vyučovacej hodiny	0	0,0
v rôznych častiach vyučovacej hodiny	3	37,5
len v jednej časti vyučovacej hodiny	1	12,5
nepoužívam učebnicu	4	50,0

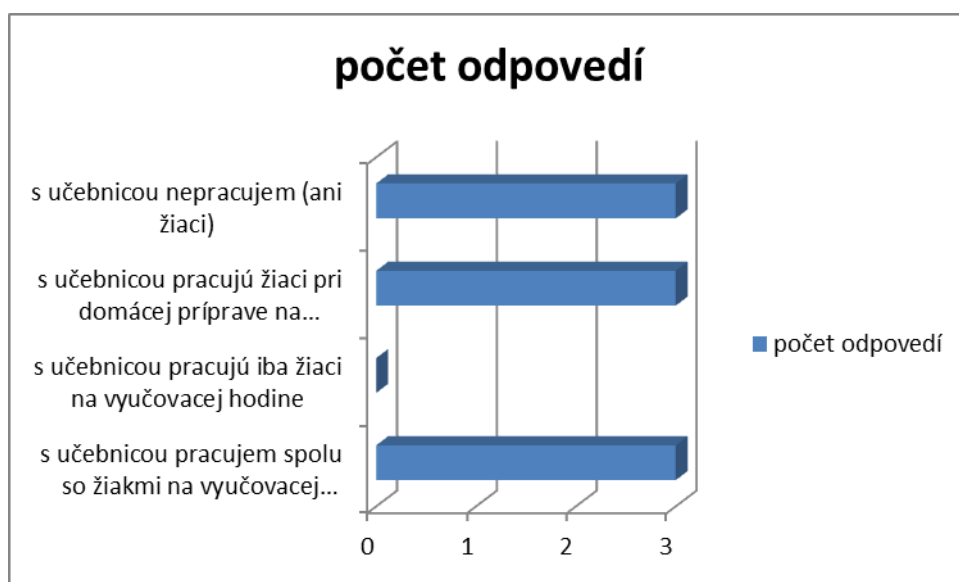
Učitelia používajú učebnicu fyziky pre 1. ročník gymnázia väčšinou v rôznych častiach vyučovacej hodiny (37,5 %). Len menej učiteľov používa učebnicu len v jednej časti (12,5 %). Ľadny z učiteľov nepoužíva učebnicu vo všetkých častiach hodiny a 50,0 % učiteľov nepoužíva učebnicu vôbec.

časť Zhrnutie

3. Ktorý spôsob práce s učebnicou uprednostňujete?

Zaujímalo nás, ako učitelia používajú učebnicu na vyučovacej hodine. Či ju využívajú na spoločnú prácu, samostatnú prácu žiakov alebo na žiacku domácu prípravu.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
s učebnicou pracujem spolu so žiakmi na vyučovacej hodine	3	37,5
s učebnicou pracujú iba žiaci na vyučovacej hodine	0	0,0
s učebnicou pracujú žiaci pri domácej príprave na vyučovanie	3	37,5
s učebnicou nepracujem (ani žiaci)	3	37,5

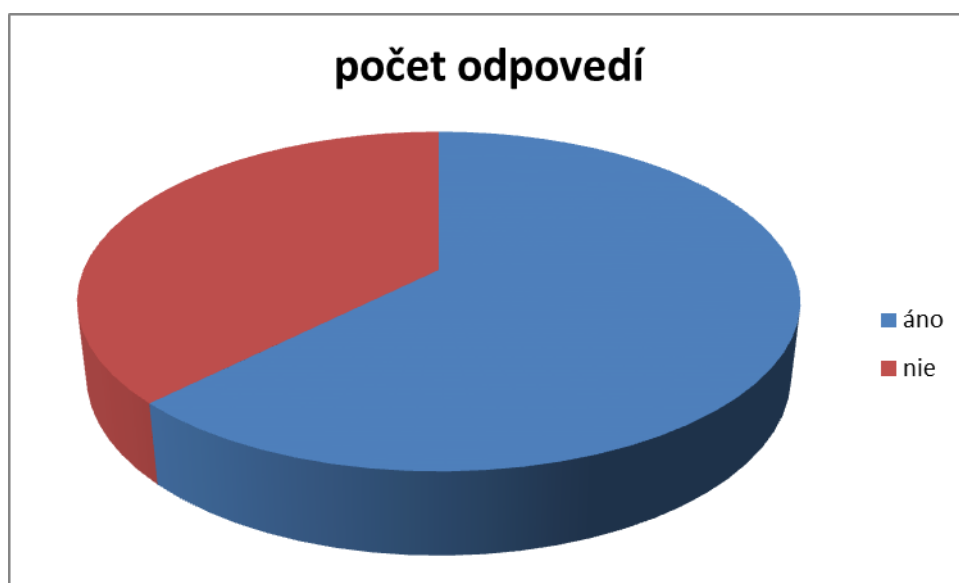
37,5 % učiteľov využíva učebnicu na prácu so žiakmi počas vyučovacej hodiny a 37,5 % ju využíva aj pri domácej príprave žiakov na vyučovanie. Žiadny z učiteľov nevyužíva učebnicu len na prácu žiakov na vyučovacej hodine. 37,5 % uviedlo, že s učebnicou nepracujú ani oni ani žiaci.

časť Odbornosť

4. Vyskytujú sa v učebnici odborné chyby?

Touto otázkou sme zistovali, či sa z pohľadu učiteľov vyskytujú v učebnici odborné chyby. Učitelia, ktorí sa vyjadrili negatívne, neodpovedali ďalej na otázku vo vzťahu k množstvu chýb v učebnici.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	5	62,5
nie	3	37,5

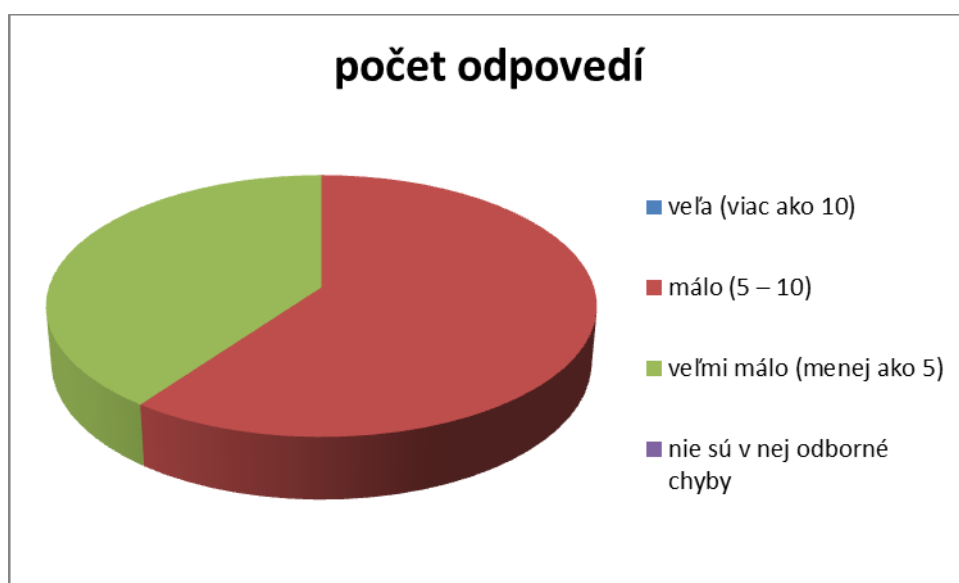
37,5 % učiteľov sa vyjadrilo, že v učebnici sa nenachádzajú odborné chyby. Z pohľadu učiteľov 62,5 % uviedlo, že sa v učebnici fyziky nachádzajú odborné chyby.

časť Odbornosť

5. Aké množstvo odborných chýb je v učebnici?

V súvislosti s výskytom odborných chýb v učebnici nás zaujímalo, aké množstvo chýb sa v nej podľa učiteľov vyskytuje.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
veľa (viac ako 10)	0	0,0
málo (5 – 10)	3	60,0
veľmi málo (menej ako 5)	2	40,0
nie sú v nej odborné chyby	0	0,0

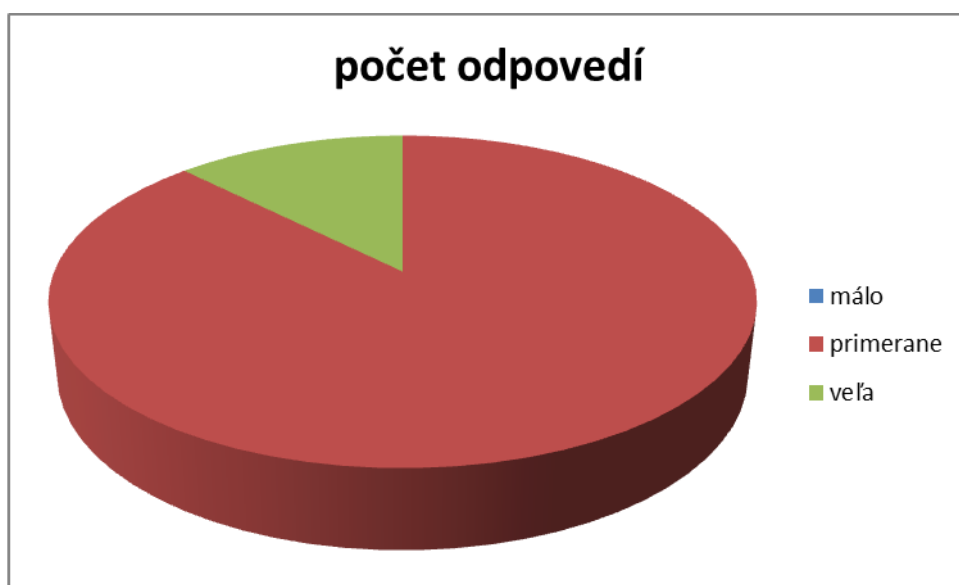
Z uvedených údajov vyplýva, že podľa 60,0 % učiteľov sa nachádza v učebnici približne 5 – 10 chýb a 40,0 % uviedlo, že sa v učebnici nachádza menej ako 5 odborných chýb.

časť Textová časť učebnice

6. Ako hodnotíte množstvo textu v učebnici? Textu je

Zisťovali sme, čo si učitelia myslia o množstve textu v učebnici. Či ho považujú za primerané alebo nie.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
málo	0	0,0
primerane	7	87,5
veľa	1	12,5

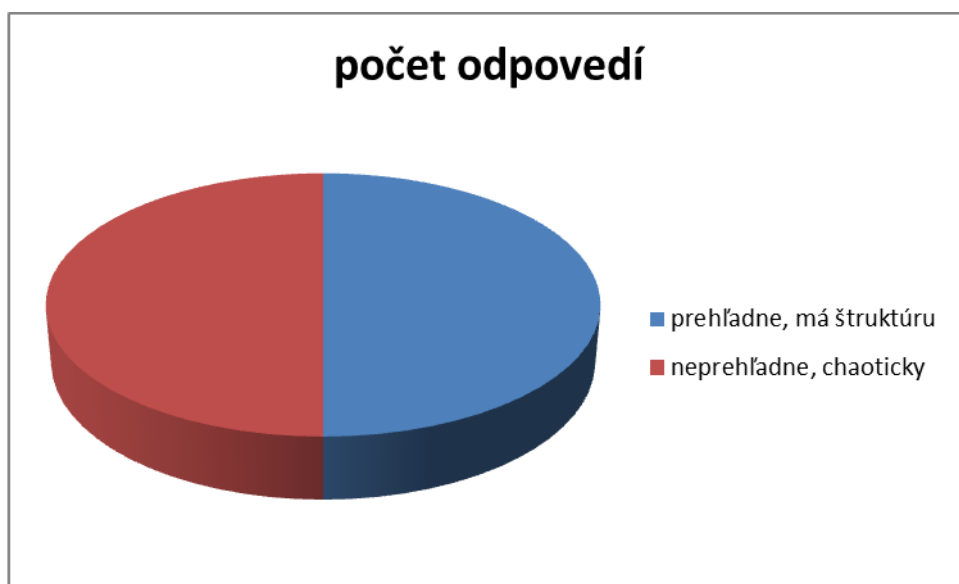
Množstvo textu v učebnici za primerané považuje 87,5 % učiteľov. 12,5 % považuje množstvo textu za neprimerane veľké.

časť Textová časť učebnice

7. Text v učebnici je spracovaný

Touto otázkou sme sledovali, či má podľa učiteľov text logickú štruktúru, alebo považujú spracovanie učebnice za chaotické a neprehľadné.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
prehľadne, má štruktúru	4	50,0
neprehľadne, chaoticky	4	50,0

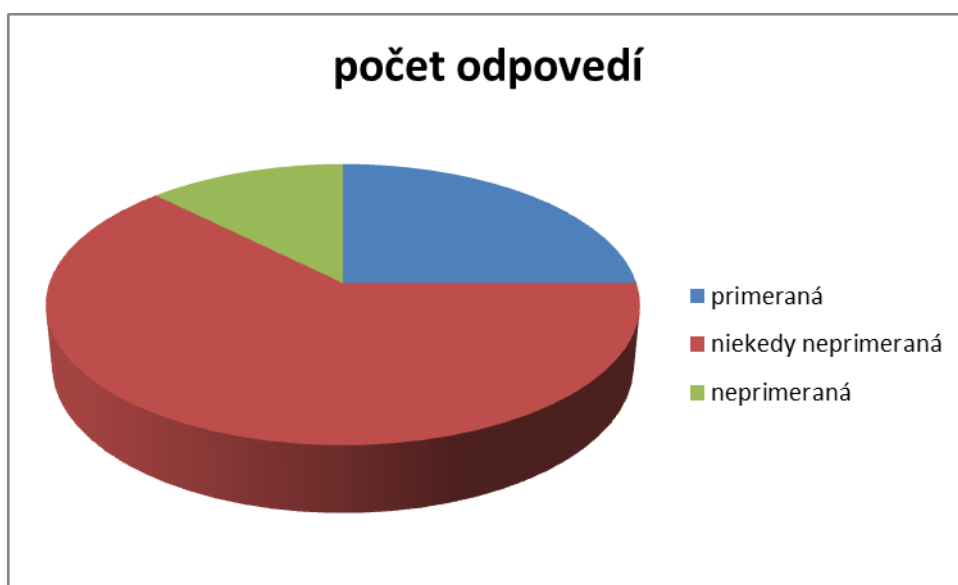
Polovica učiteľov (50,0 %) učiteľov uvádza spracovanie textu v učebnici ako prehľadné s logickou štruktúrou a polovica (50,0 %) považuje text za neprehľadný a chaotický.

časť Textová časť učebnice

8. Zrozumiteľnosť textu v učebnici je

V nadväznosti na prehľadnosť textu učebnice sme sa učiteľov pýtali na jeho zrozumiteľnosť.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
primeraná	2	25,0
niekedy neprimeraná	5	62,5
neprimeraná	1	12,5

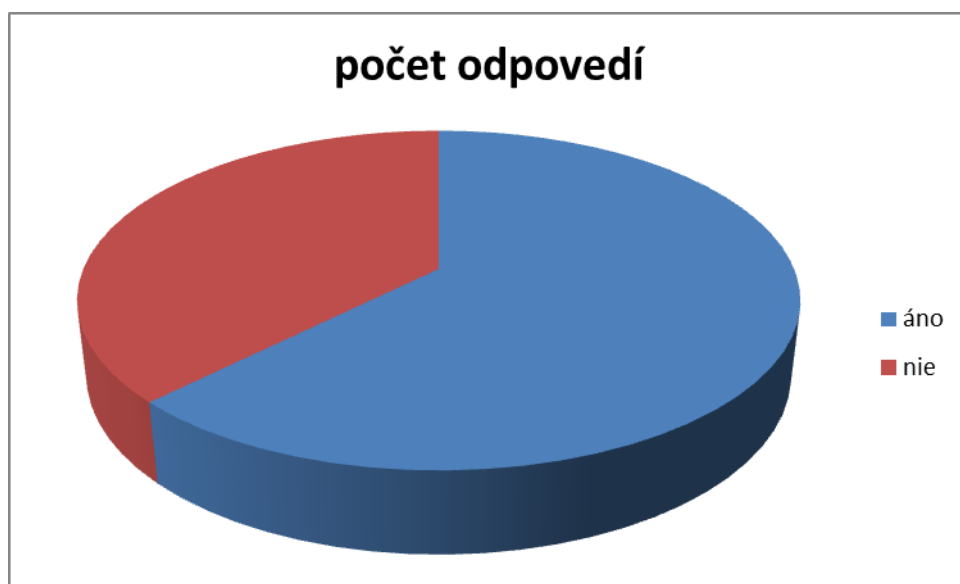
Z odpovedí učiteľov zisťujeme, že 25,0 % považuje zrozumiteľnosť textu v učebnici za primeranú, za niekedy neprimeranú 62,5 %. 12,5 % učiteľov si myslí, že text v učebnici je nezrozumiteľný.

časť Textová časť učebnice

9. Text v učebnici je spracovaný veku primerane

Cieľom tejto otázky bolo zistiť názor učiteľov na to, či je text v učebnici spracovaný primerane žiakom deviataho ročníka základnej školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	5	62,5
nie	3	37,5

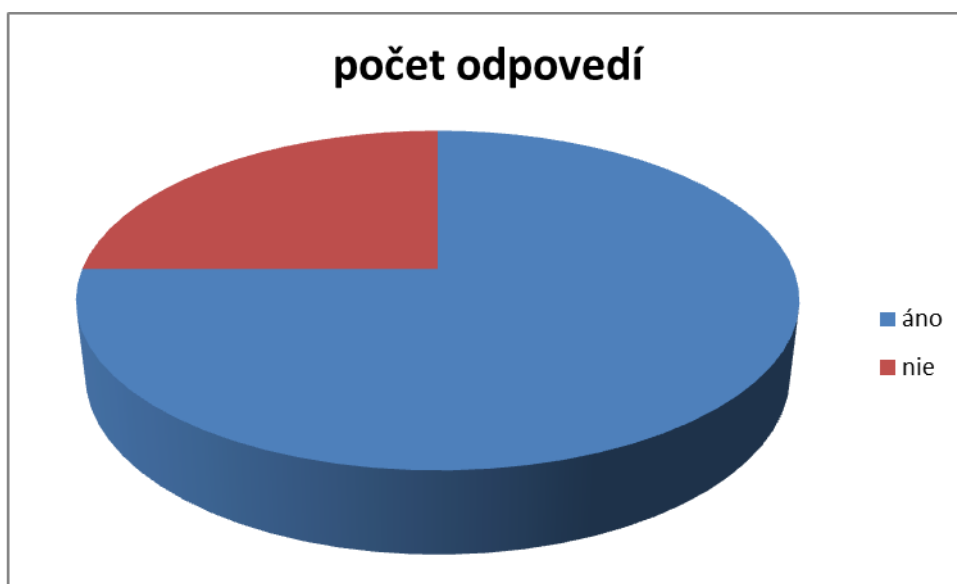
Spracovanie učebnice primerane k veku ohodnotilo kladne 62,5 % učiteľov. 37,5 % učiteľov sa vyjadrilo k tejto otázke záporne.

časť Textová časť učebnice

10. Učebnica je spracovaná tak, že podnecuje žiakov záujem o danú tému

Zaujímalo nás, či je text učebnice pre žiakov podnecujúci a navodzujúci záujem o danú tému.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	6	75,0
nie	2	25,0

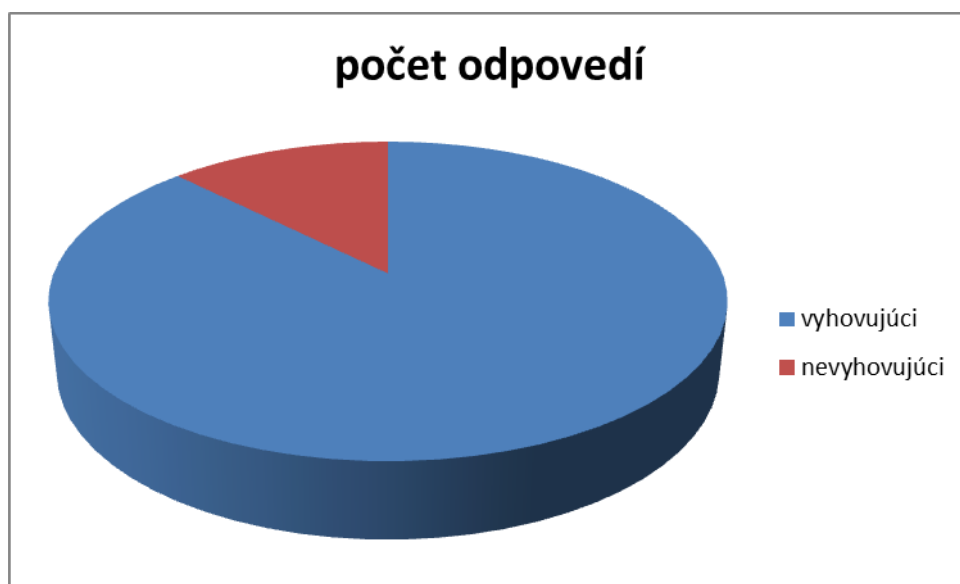
75,0 % sa vyjadrila, že učebnica je spracovaná tak, že podnecuje žiakov záujem o danú tému. 25,0 % uvádza k uvedenej otázke negatívne vyjadrenie.

časť Textová časť učebnice

11. Veľkosť a typ písma v učebnici je

Touto otázkou sme chceli zistiť, čo si učitelia myslia o formálnej stránke učebnice z pohľadu veľkosti a typu písma.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
vyhovujúci	7	87,5
nevyhovujúci	1	12,5

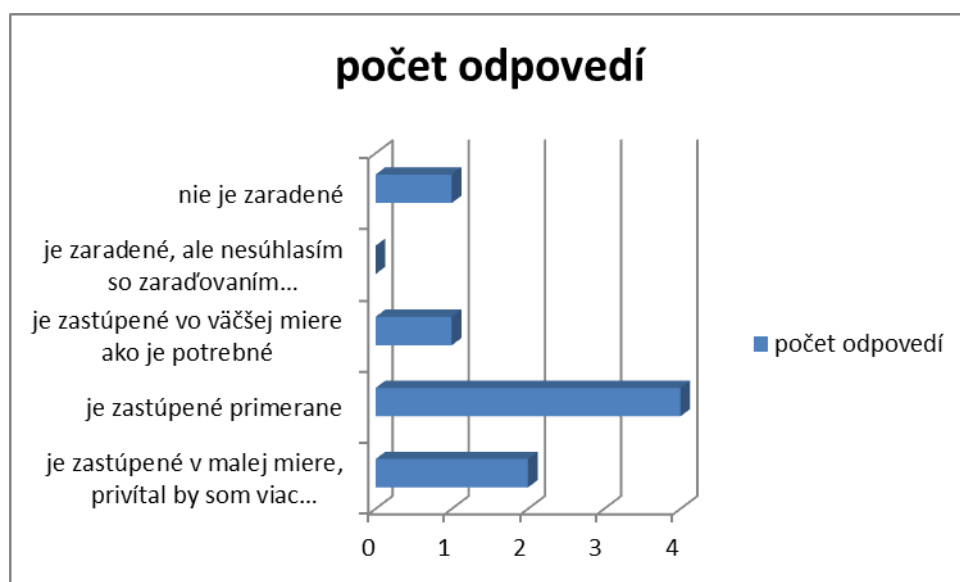
Až 87,5 % považuje písmo za vyhovujúce, len 12,5 % učiteľov si myslí, že veľkosť a typ písma nie je vyhovujúci.

časť Textová časť učebnice

12. Rozširujúce učivo v učebnici, ktoré nie je súčasťou štátneho vzdelávacieho programu

Okrem množstva textu sme chceli poznať názor učiteľov na zastúpenie rozširujúceho učiva v učebnici.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
je zastúpené v malej miere, privítal by som viac rozširujúcich tém	2	25,0
je zastúpené primerane	4	50,0
je zastúpené vo väčšej miere ako je potrebné	1	12,5
je zaradené, ale nesúhlasím so zaraďovaním rozširujúceho učiva do učebnice	0	0,0
nie je zaradené	1	12,5

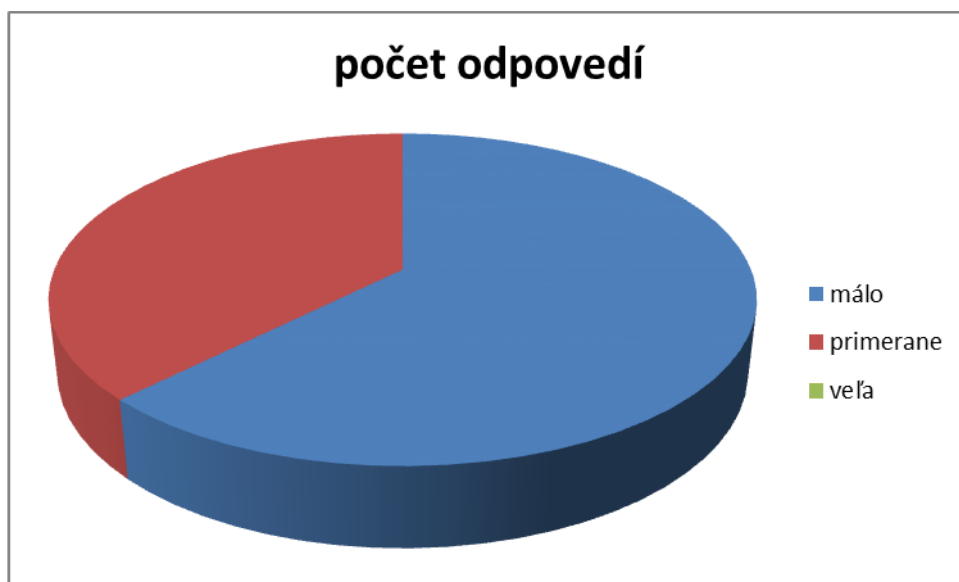
V súvislosti s rozširujúcim učivom si mohli učitelia vybrať z viacerých odpovedí. 50,0 % si myslí, že rozširujúce učivo je v učebnici zastúpené primerane a 25,0 % by dokonca privítalo viac takýchto tém. 12,5 % učiteľov v učebnici takéto témy nenašlo.

časť Úlohy v učebnici

13. Ako hodnotíte množstvo úloh v učebnici? Úloh je v učebnici

V súvislosti s úlohami v učebnici sa v dotazníku nachádzalo šesť rôznych otázok. V tejto otázke sme zisťovali, čo si učitelia myslia o množstve úloh v učebnici. Či ho považujú za primerané alebo nie.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
málo	5	62,5
primerane	3	37,5
veľa	0	0,0

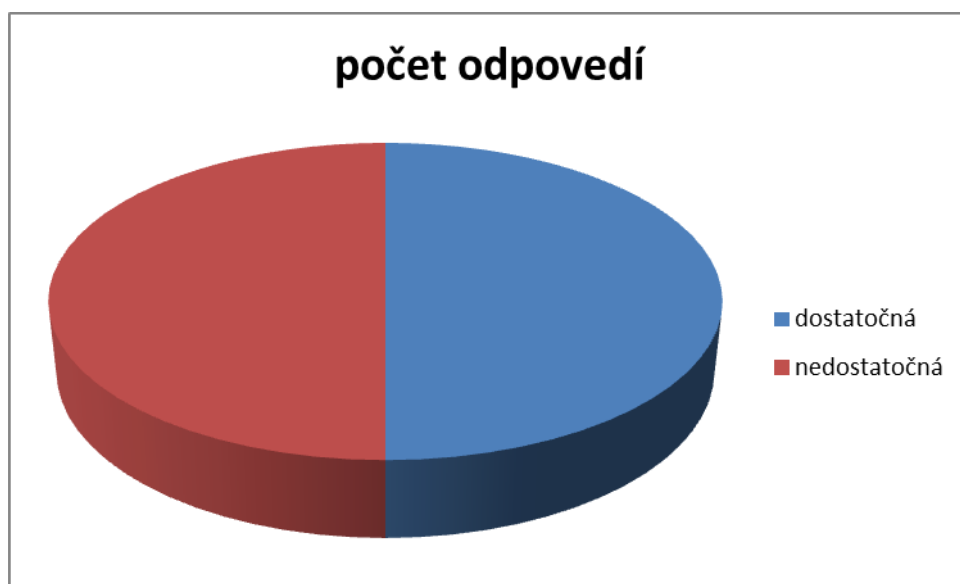
V učebnici považuje 62,5 % učiteľov množstvo úloh za malé. Ako primeraný ho ohodnotilo 37,5 % učiteľov.

časť Úlohy v učebnici

14. Rozmanitosť úloh je

Chceli sme tiež vedieť, či sú podľa učiteľov zastúpené rôzne typy úloh dostatočne alebo nie.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
dostatočná	4	50,0
nedostatočná	4	50,0

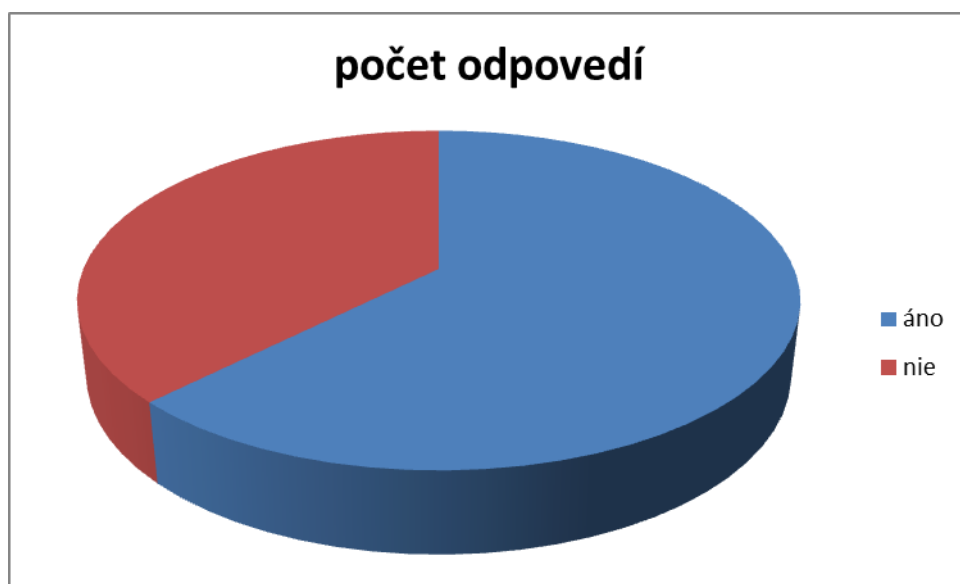
Polovica učiteľov (50,0 %) je s typmi úloh spokojná. Pre polovicu (50,0 %) je však táto rozmanitosť nedostatočná.

časť Úlohy v učebnici

15. Sú úlohy v učebnici veku primerané?

Cieľom tejto otázky bolo zistiť názor učiteľov na to, či sú úlohy v učebnici primerané pre žiakov piateho ročníka základnej školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	5	62,5
nie	3	37,5

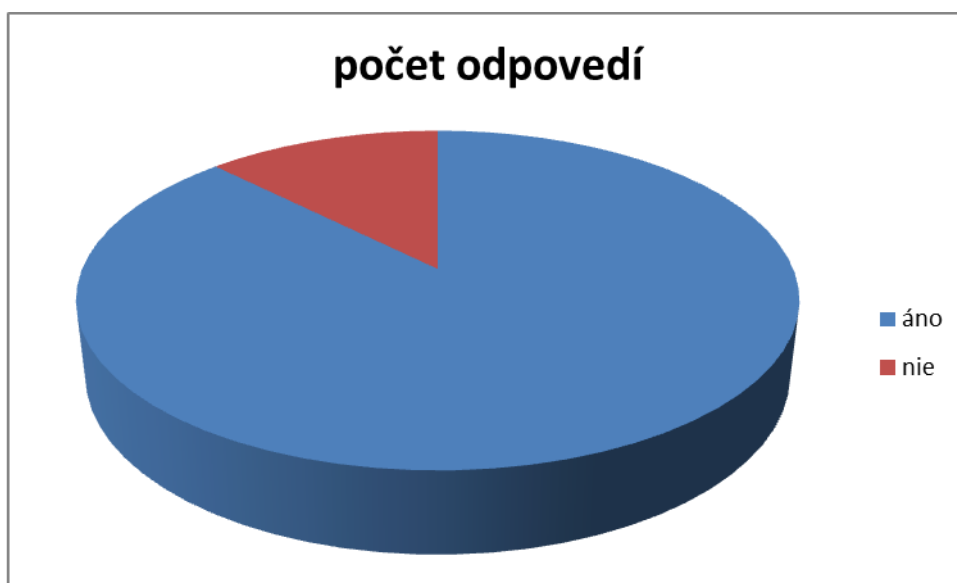
Väčšina učiteľov (62,5 %) posúdila úlohy v učebnici ako primerané žiakom, 37,5 % učiteľov uviedlo, že úlohy nie sú veku primerané.

časť Úlohy v učebnici

16. Súvisia úlohy v učebnici s obsahovou stránkou textu?

Touto otázkou sme chceli zistiť, či podľa učiteľov úlohy v učebnici korešpondujú s obsahom príslušného textu.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	7	87,5
nie	1	12,5

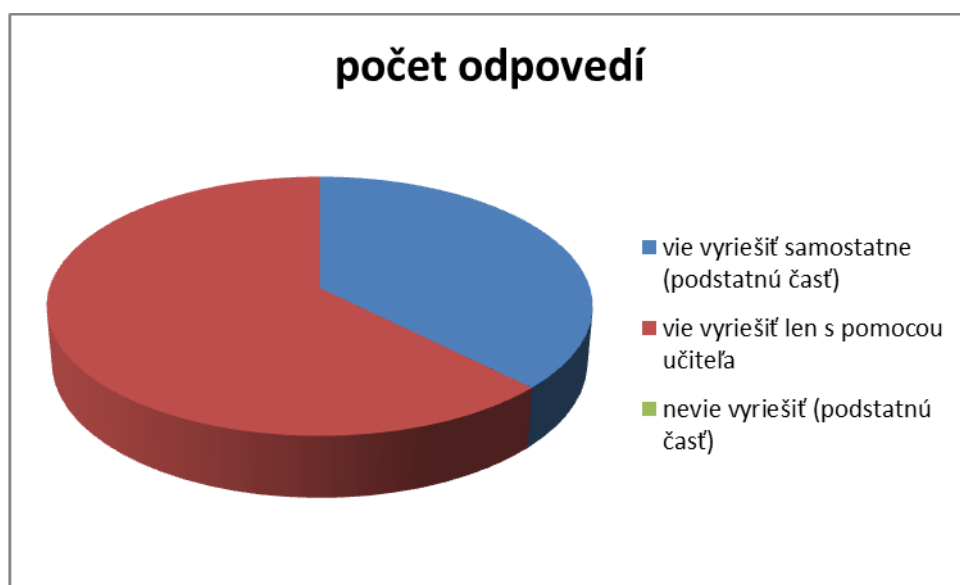
87,5 % učiteľov ohodnotilo úlohy za korešpondujúce s príslušným textom, 12,5 % má opačný názor.

časť Úlohy v učebnici

17. Úlohy sú navrhnuté tak, že ich žiak

Touto otázkou sme zisťovali, čo si učitelia myslia o schopnosti žiakov piateho ročníka základnej školy vyriešiť dané úlohy samostatne.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
vie vyriešiť samostatne (podstatnú časť)	3	37,5
vie vyriešiť len s pomocou učiteľa	5	62,5
nevie vyriešiť (podstatnú časť)	0	0,0

37,5 % učiteľov uviedlo, že podstatnú časť úloh vedia žiaci vyriešiť samostatne, 62,5 % len s pomocou učiteľa.

časť Úlohy v učebnici

18. Úlohy sú zamerané na

Zaujímalo nás tiež, či učitelia odlišujú kognitívnu úroveň otázok, alebo ju nevedia posúdiť.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
všetky kognitívne úrovne (viac-menej rovnomerne)	2	25,0
väčšinou nižšie kognitívne úrovne (zapamätať, porozumieť, aplikovať)	2	25,0
väčšinou vyššie kognitívne úrovne (analyzovať, hodnotiť, tvoriť)	1	12,5
neviem zhodnotiť	3	37,5

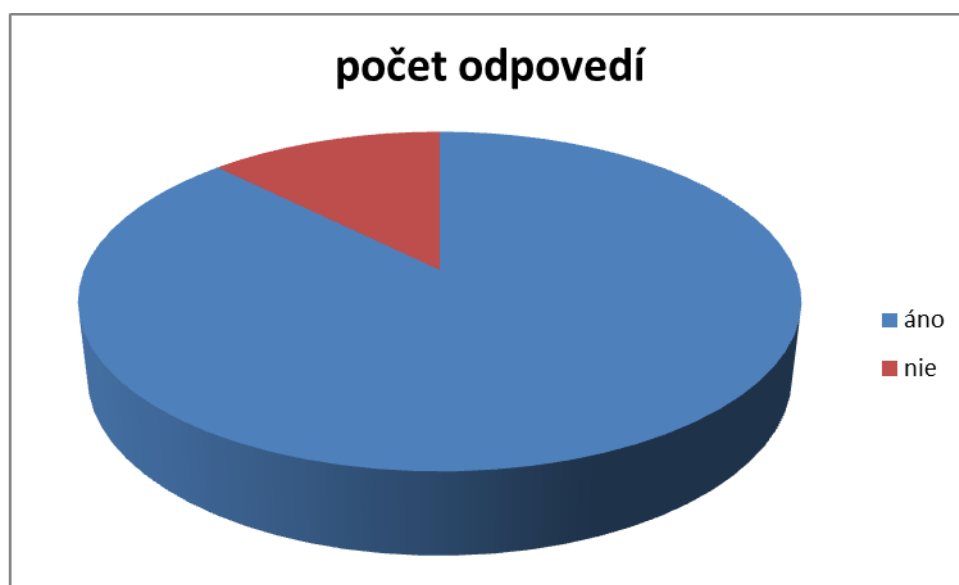
Zistili sme, že 37,5 % učiteľov nevie posúdiť kognitívnu úroveň úloh. Z tých, ktorí si myslia, že vedú kognitívne úrovne odlišiť, sa vyjadrilo 25,0 % učiteľov tak, že si myslia, že úlohy sú z hľadiska kognitívnych operácií zastúpené viac-menej rovnomerne, 25,0 % si myslí, že úlohy sú zamerané hlavne na nižšie kognitívne úrovne – zapamätať, porozumieť, aplikovať. Len 12,5 % učiteľov uvádza, že úlohy sú zamerané väčšinou na vyššie kognitívne úrovne (analyzovať, hodnotiť, tvoriť).

časť Grafická úprava učebnice

19. Obrázky v učebnici sú vhodne vybrané a korešpondujú s témou.

Učiteľov sme sa pýtali aj na vhodnosť obrázkov v súvislosti s danou témou.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	7	87,5
nie	1	12,5

Z vyjadrení učiteľov vyplýva ich spokojnosť s vybranými obrázkami v učebnici (87,5 %). Len malé percento (12,5 %) si myslí, že obrázky sú vybrané nevhodne a nekorešpondujú s témou.

časť Grafická úprava učebnice

20. Množstvo obrázkov v učebnici je

Touto otázkou sme zisťovali, či učitelia považujú množstvo obrázkov v učebnici za dostačujúce, prípadne prebytočné.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
nedostatočné	1	12,5
primerané	6	75,0
prebytočné	1	12,5

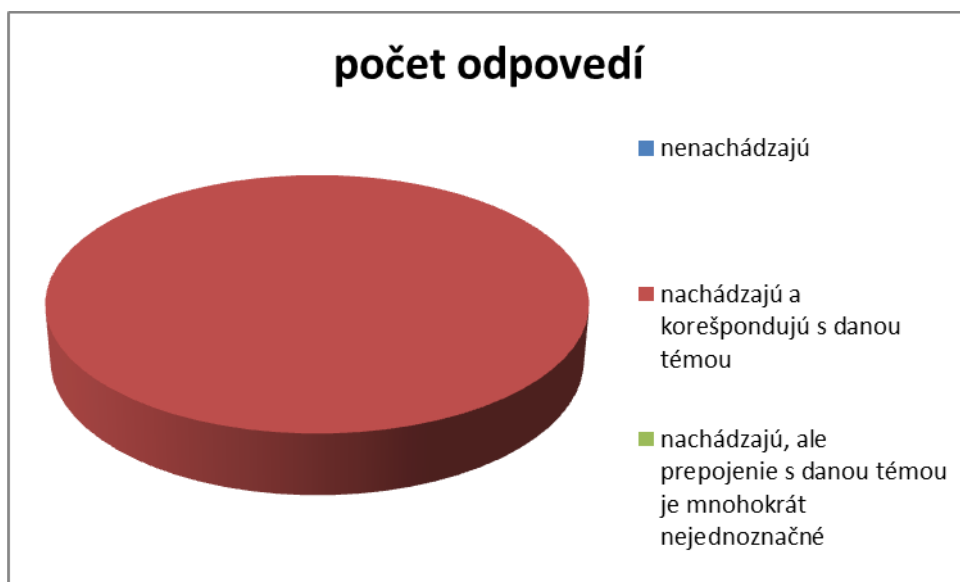
Ako je vidieť z tabuľky a grafu, 75,0 % učiteľov považuje množstvo obrázkov v učebnici za primerané. 12,5 % učiteľov uviedlo, že v učebnici sa nachádza prebytok obrázkov a naopak 12,5 % učiteľov považuje množstvo obrázkov v učebnici za nedostatočné.

časť Grafická úprava učebnice

21. Grafy a tabuľky sa v učebnici

Okrem textu a obrázkov nás zaujímalo, čo si učitelia myslia o grafoch a tabuľkách umiestnených v učebnici a ich korešpondovaní s danou témou.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
nenachádzajú	0	0,0
nachádzajú a korešpondujú s danou témou	8	100,0
nachádzajú, ale prepojenie s danou témou je mnohokrát nejednoznačné	0	0,0

Až 100,0 % učiteľov odpovedalo, že v učebnici sa grafy a tabuľky nachádzajú a korešpondujú s danou problematikou.

časť Grafická úprava učebnice

22. Množstvo grafov a tabuliek v učebnici je

Zaujímalo nás tiež názor učiteľov na primeranosť množstva grafov a tabuliek v učebnici pre piaty ročník základnej školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
nedostatočné	0	0,0
primerané	7	87,5
prebytočné	1	12,5

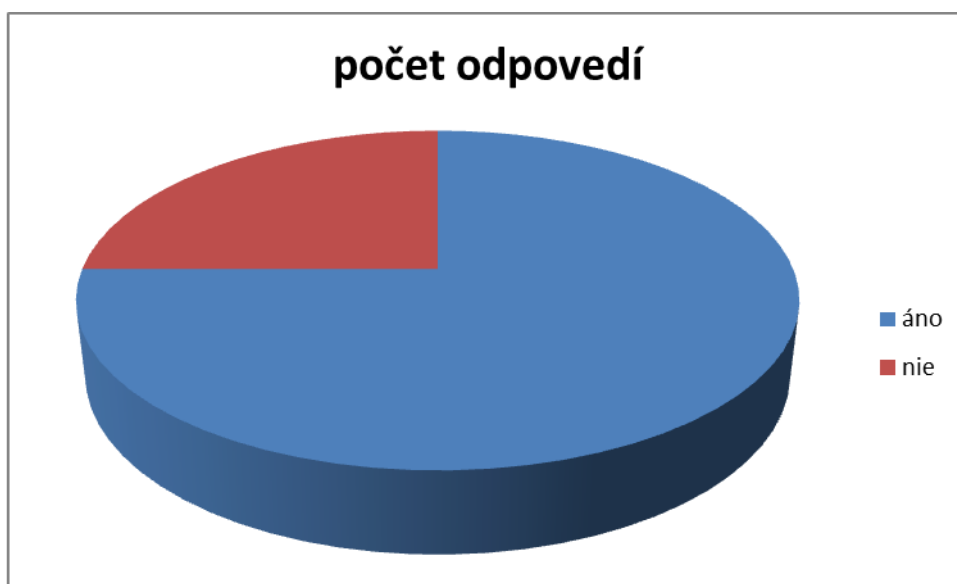
Ako je vidieť z odpovedí v dotazníku, väčšina učiteľov (87,5 %) považuje množstvo grafov a tabuliek v učebnici za primerané. Len 12,5 % učiteľov uviedlo, že v učebnici sa nachádza prebytok tabuliek a grafov.

časť Grafická úprava učebnice

23. Má byť súčasťou učebnice aj vecný, príp. menný register?

Vzhľadom na doterajšie pripomienky učiteľov sme chceli vedieť, aké percento učiteľov by chcelo mať v učebnici vecný, prípadne menný register.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
áno	6	75,0
nie	2	25,0

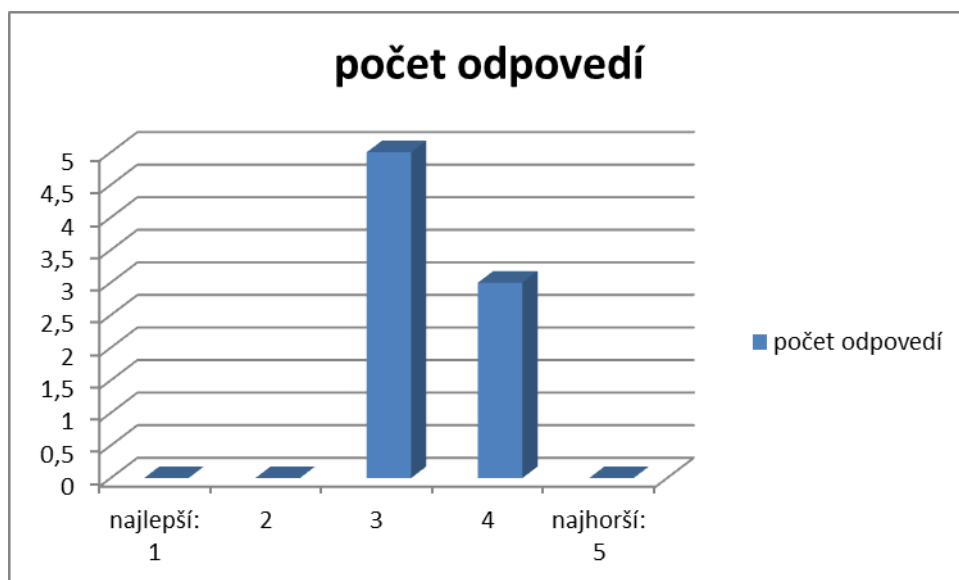
Tri štvrtiny učiteľov (75,0 %) by register uvítalo, zvyšná štvrtina (25,0 %) si myslí, že register odborných termínov nemusí byť súčasťou tejto učebnice.

časť Celkové hodnotenie učebnice

24. Ako hodnotíte celkovú kvalitu učebnice?

V súvislosti so všetkými predchádzajúcimi otázkami je pre nás výpovedná aj výsledná známka (známkovanie ako v škole), ktorou by učitelia ohodnotili učebnicu fyziky pre piaty ročník základnej školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
najlepší: 1	0	0,0
2	0	0,0
3	5	62,5
4	3	37,5
najhorší: 5	0	0,0

Podľa vzoru „známkovania v škole“ žiadny z učiteľov nehodnotilo učebnicu známku 1 alebo 2. Dve tretiny učiteľov (62,5 %) dáva učebnici priemernú známku trojku. Negatívne hodnotenie učebnice sa vyskytlo u 37,5 % učiteľov (hodnotí ju známku štyri).

časť Celkové hodnotenie učebnice

25. Sem môžete napísať návrhy na zlepšenie tejto konkrétnej učebnice

V poslednej časti dotazníka učitelia mohli napísať konkrétne návrhy, ktoré by podľa nich prispeli k zlepšeniu kvality uvedenej učebnice.

Konkrétnejšie sa nevyjadril žiadny učiteľ.

Záver

Naším prieskumom sme zisťovali stav využívania učebnice Fyzika pre 1. ročník gymnázia so schvaľovacou doložkou do roku 2019 ako východisko k opätovnému schvaľovaciemu procesu.

Do prieskumu sa zapojilo 8 učiteľov z celkového počtu 246. Z dôvodu nízkeho počtu respondentov sme výsledky prieskumu neinterpretovali a tiež nevyvodzujeme závery.